

Onze Mac (Fleetwood v. 't Sultanshof) en zijn 'Praemolares'

Introductie

Volgens de algemeen geldende kynologische kennis, heeft de hond, net als de mens en andere zoogdieren, een melkgebit en een gebit dat ontstaat gedurende het eerste levensjaar van de hond, het blijvende gebit. Aan de hand van de wisselingen tussen het definitieve gebit en het melkgebit, wordt beweerd dat men de leeftijd zou kunnen inschatten. Voorwaarde is dan wel dat de betrokken hond met zijn wisselingen tussen melk- en blijvende gebit voldoet aan de doorsnee geldende tijden die voor deze wisselingen staan. Onze Mac deed dat niet en dus kwamen we voor een vervelende situatie te staan. We komen daar later op terug.

Tandformule

Laten we eerst bekijken hoe het precies zit met de tanden van een hond. De samenstelling wordt vaak uitgedrukt in een 'tandformule'. In een dergelijke tandformule wordt precies aangegeven hoeveel snijtanden, hoektanden, valse kiezen (premolaren) en ware kiezen (molaren) de hond bezit. Voor een volwassen hond geldt de volgende tabel.

	I	C	P	M
boven	3	1	4	2
onder	3	1	4	3

I= Incisivi (snijtanden)
C= Canini (hoektanden)
P= Premolaren (Valse kiezen)
M= Molaren (Ware kiezen)

Fig 1. Tandformule

Hierbij dient aangemerkt te worden dat men ervan uitgaat dat de linker- en rechter kaakhelft hetzelfde zijn, dus de tabel geeft maar één kaakhelft aan. Vervolgens blijkt dan uit de tabel dat een volwassen en gezonde hond 6 snijtanden onder en 6 snijtanden boven heeft (= 2 maal een kaakhelft!), 2 hoektanden onder en 2 hoektanden boven, enz. enz.

Het enige verschil van de bovenkaak t.o.v. de onderkaak is dat er boven 2 x 2 molaren aanwezig zijn en onder 2 x 3 molaren.

Tandwisselingen

Het uitkomen van de tanden en kiezen worden in de kynologie gebonden aan bepaalde tijden. Ze noemen dat 'Gebitsmomenten'. In Fig.2 is zichtbaar gemaakt wanneer de meeste tanden en kiezen doorkomen. Met P1, P2 en P3 worden de premolaren bedoeld van voren naar achteren geteld, dus de P1 is de premolaar die direct achter de snijtand zit. De molaren (M1 -M3) zitten in de kaak achter de

I= Incisivi (snijtanden)	4-5 weken
C= Canini (hoektanden)	3-4 weken
P= Premolaren (Valse kiezen)	P1: 4-5 maanden P2: 4-5 weken P3, P4: 3-4 weken
M= Molaren (Ware kiezen)	M1: 4 maanden M2: 4 1/2 - 6 maanden M3: 6-7 maanden

Fig. 2 Gebitsmomenten

premolaren. Let wel: we praten hier nog steeds over het melkgebit met uitzondering van de P1! De snij- en hoektanden wisselen ca. rond de 4 of 5 maanden en de premolaren wisselen als de hond 5-6 maanden oud is.

Praemolares 1

De premolaar 1 wordt wel de Wolfskies genoemd. In tegenstelling tot alle anderen tanden en kiezen wisselt deze kies niet. Volgens de wetenschap heeft deze kies weinig of geen functie. Wanneer je hem ook ziet zitten in het volwassen gebit van een grote hond, kun je je ook niet voorstellen dat hij/zij er iets aan heeft. Het is een klein tot zelfs onopvallend kiesje. Het doorkomen van een dergelijke kies is volgens de geldende normen van de kynologie rond de 4 tot 5 maanden. Dit zou echter een indicatieve tijd moeten zijn. Keurmeesters op shows houden echter deze 4-5 maanden aan als waarheid terwijl in

de praktijk blijkt dat dit ook makkelijk 5-7 maanden kan worden. Wanneer een hond gekeurd wordt in de puppyklasse na ca. 6 maanden en geen P1 kan laten zien bij de gebitscontrole, wordt dit gezien als een afwijking en kan leiden tot diskwalificatie. Dit kan een onterechte be-(ver-)oordeling zijn!

Fig.3 Onze Mac - 6 maanden en 3 weken oud

Foto van Fig.3 is een momentopname van onze Rottweiler reu Mac (Fleetwood van 't Sultanshof) op een leeftijd van 6 maanden en 3 weken. Duidelijk zichtbaar is het ontbreken van de P1-kiezen, zie rode cirkel. Om te controleren of Mac wel of niet in de toekomst nog shows zou kunnen lopen en ingezet zou mogen worden voor het dekken van teven volgens de richtlijnen van de Raad van Beheer én de Nederlandse Rottweiler Club (NRC), moest er zo snel mogelijk zekerheid komen of de P1 nou wel of niet aanwezig was in de kaak en nog zichtbaar zou worden. Om aan die onzekerheid een eind te maken werd besloten een röntgenfoto te laten

nemen en afhankelijk daarvan te besluiten wat te doen. De foto van Fig.4 geeft de röntgenfoto weer.

Fig.4 Röntgenfoto gebit Mac

Duidelijk is te zien dat Mac wel degelijk in het bezit is van zijn P1 kiezen (er werd een röntgenfoto van beide kanten van zijn onderkaak gemaakt) maar dat deze simpelweg nog niet zijn doorgekomen. Ter plaatse werd besloten, omdat Mac toch nog in diepe slaap was, de natuur een handje te helpen en zijn tandvlees direct achter de snijtanden licht in te snijden waardoor de P1-kiezen makkelijker hun weg naar boven zouden vinden. Voor de hond is dat een kleine ingreep en hij heeft er helemaal geen last van hoewel het (een korte tijd) flink kan bloeden. Honden hebben over het algemeen meer last van tanden en kiezen die maar niet door het tandvlees heenkomen, dan dat ze last hebben van een klein sneetje in hun tandvlees wat de druk wegneemt. Vooral bij het eten kan het niet doorkomen van tanden en kiezen, erg pijnlijk

zijn. Voor alle zekerheid heeft Mac nog een injectie gekregen om infecties te voorkomen.

Moraal

De moraal van dit verhaal is dat het diskwalificeren van honden op een CAC/CACIB-show, die op de leeftijd van 4-5 maanden hun premolaar 1 (P1) nog niet hebben, op z'n zachtst gezegd discutabel is. Feitelijk wordt de hond gediskwalificeerd omdat hij een valse kies niet zou hebben terwijl deze alleen niet zichtbaar is. Dat is wat anders dan het wel of niet aanwijsbaar aanwezig zijn.

Dit staat nog los van de discussie of de wel of niet aanwezigheid van de P1 in het gebit, gezien moet worden als een fokfout. Vooralsnog wordt dit wel gedaan maar wanneer het aan de wetenschap ligt, valt dat nog te bezien. Wellicht zal op termijn de rasstandaard voor de Rottweiler toch ook worden aangepast aan iets dat wij evolutie noemen. Het is immers niet denkbeeldig dat de P1, zo rudimentair als hij op dit moment al is volgens de wetenschap (in casu: diergeneeskunde), uiteindelijk toch zal verdwijnen.